



دانشگاه علوم پزشکی شیراز

بیمارستان امام حسن مجتبی (ع) داراب

احکام غسل نفاس و آداب تولد نوزاد

مرکز مراقبت معنوی

نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری

در دانشگاه علوم پزشکی



مرکز مراقبت معنوی



تهیه وتنظیم

طاهری، فرهادی و هوشیارنسب

سال ۱۴۰۴

بر اساس فتاوی آیات عظام

آیت الله العظمی امام خمینی

آیت الله العظمی سید علی خامنه ای

آیت الله العظمی ناصر مکارم شیرازی

آیت الله العظمی سید علی حسینی سیستانی

عقیقه

یکی از مستحبات مؤکد آن است که برای طفل در روز هفتم عقیقه کنند. عقیقه یعنی بعد از اینکه دعای عقیقه بر یکی از انواع چهارپایان (گوسفند، گاو، شتر) خوانده شد حیوان را ذبح می کنند و گوشت آن را (چه به صورت پخته و چه نپخته) بین مردم تقسیم کنند. (مکروه است گوشت حیوان را پدر و مادر و هر کس با آنها در یک خانه زندگی می کند مصرف کند) البته کسانی که قدرت مالی ندارند، هر گاه نتوانستند عقیقه را انجام می دهند. و اگر هیچ گاه نتوانستند عقیقه کنند، اشکالی ندارد و در استحباب عقیقه فرقی بین فرزند پسر و دختر و نوزاد اول و دوم و غیره نیست.

اگر بز (کهره) باشد کمتر از یک سال نباشد و اگر بره باشد کمتر از شش ماه نباشد و بهتر است جنس حیوان موافق با جنس نوزاد باشد.

دعای عقیقه

بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ، اللَّهُمَّ عَقِيقَةً عَنْ فُلَانٍ (و نام او را بگویند) لَحْمُهَا بِلَحْمِهِ، وَدَمُهَا بِدَمِهِ، وَعَظْمُهَا بِعَظْمِهِ اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا وَقَاءً لِّ لَالٍ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ وَآلِهِ السَّلَامُ

تراشیدن سر نوزاد و صدقه دادن

در سیره معصومان (علیهم السلام) این آداب که در روز هفتم ولادت کودک انجام می شود بسیار تأکید شده است. شایسته است مؤمن وقتی مؤدۀ ولادت فرزندش به وی داده می شود از اینکه او پسر است یا دختر سؤال نکند، بلکه از سلامتی و کامل بودن خلقتش بپرسد و اگر وی را سالم یافت حمد خداوند متعال را کرده و بگوید: «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي □ □ لَمْ يَخْلُقْ مِنِّي خَلْقًا مُّشَوَّهًا»

احکام پس از تولد نوزاد

اذان و اقامه

اولین کاری که بعد از تولد نوزاد مستحب انجام شود گفتن اذان در گوش راست و اقامه در گوش چپ است.

غسل ولادت

یکی از مستحبات تولد نوزاد غسل دادن او در روز اول یا دوم یا سوم تولد است. نام این غسل ولادت یا مولود است، که همانند بقیه غسل ها انجام می شود.

نام نیک

در سیره معصومان (علیهم السلام) انتخاب نام نیک و پر معنا از اهمیت ویژه ای برخوردار است و فوائد بسیاری برای آن گفته شده است. از جمله، نام هر انسانی نماد شخصیت اوست، نام انسان برچسبی است از آغاز تا پایان عمر که اثر تلقینی دارد. نام بزرگان دین سبب همانند سازی صاحب نام با بزرگان دین می شود، نام های بد و نامناسب آثار بدی بر انسان می گذارد. پیامبر اکرم (صلی الله علیه و اله و سلم) اولین خوبی انسان به فرزندش، نام نیکی است که برای او انتخاب می کند (اصول کافی، ج ۶، ص ۱۸)

غسل های واجب

۱- غسل جنابت ۲- غسل حیض ۳- غسل نفاس ۴- غسل استحاضه ۵- غسل میت ۶- غسل مس میت ۷- غسلی که به واسطه نذر و قسم و مانند اینها واجب می شود.

روش های انجام غسل :

۱- غسل ترتیبی ۲- ارتماسی

غسل ترتیبی

در غسل ترتیبی باید به نیت غسل، اول سر و گردن، بعد طرف راست و بعد طرف چپ بدن را بشوید و اگر عمدا و یا از روی فراموشی یا به واسطه ندانستن مساله به این ترتیب عمل نکند غسل او باطل است.

آیت الله مکارم: ترتیب را مستحب می دانند

آیت الله سیستانی: ترتیب بین سرو گردن را واجب می داند یعنی فرقی بین چپ و راست نمی دانند.

مساله: برای آن که یقین کند که هر سه قسمت یعنی سروگردن، طرف راست و چپ را کاملا غسل داده است باید هر قسمتی را که می شوید مقداری از قسمت های دیگر را هم بشوید، بلکه احتیاط مستحب آن است که تمام طرف راست گردن را با طرف راست بدن و طرف چپ گردن را با تمام طرف چپ بدن بشوید.

مساله: اگر بعد از غسل بفهمد جایی از بدن را نشسته و نداند کجای بدن است باید دوباره غسل کند.

غسل ارتماسی

آیت الله مکارم: غسل ارتماسی آن است که بعد از نیت تمام بدن را یک دفعه یا به تدریج در آب فرو رود غسل ارتماسی زیر دوش معمولی ممکن نیست امام خمینی: احتیاط آن است که یک دفعه در زیر آب رود
آیت الله سیستانی: غسل ارتماسی به دو صورت دفعی و تدریجی انجام می شود.

در غسل ارتماسی تدریجی لازم است که هر دو عضو قبل از غسل دادن بیرون آب باشد

غسل نفاس

هنگام زایمان از زمانی که اولین جزء کودک به دنیا آمد، خونی که زن می بیند خون نفاس است ولی شروع محاسبه ده روز، بعد از تولد کامل نوزاد یا سقط جنین است.
نکته های مهم:

۱- خون نفاس ممکن است یک لحظه بیشتر نباشد ولی بیشتر از ده روز نخواهد بود

۲- خونی که زن پیش از بیرون آمدن اولین جزء بچه می بیند نفاس نیست و خون استحاضه گفته می شود.

۳- طلاق دادن زن در حال نفاس باطل است و نزدیکی کردن با او حرام است.

۴- هر گاه شک کند که چیزی سقط شده یا نه یا اگر چیزی سقط شده می ماند انسان می شد یا نه، واریسی لازم نیست و خونی که از او خارج می شود خون نفاس نیست.

۵- وقتی زن از خون نفاس پاک شد باید غسل نفاس کند و عبادت های خود را انجام دهد

۶- اگر شخصی به علت فراموشی غسل نفاس را انجام نداد باید هر زمان که یادش آمد، فوراً آن را انجام دهد (و اینکه گفته می شود اگر کسی غسل نفاس را انجام نداد تا بچه دیگر نجس هست یک حرف کاملا اشتباه است)

سوال: غسل چهل چیست؟

جواب: در احکام عملی اسلام اصلا غسلی به نام غسل چهل نداریم (چون اصلا شاید بسیاری از خانم ها بیشتر از چهل روز خون ببینند) و همین که زن در تمام مدتی که خون می بیند به وظایف خود عمل کند کافی است.

محرمات نفساء: (زنی که خون نفاس می بیند)

۱- رساندن جای از بدن به خط قرآن، اسم خدا و اسامی

مبارکه پیامبران و امامان (ع)

۲- رفتن به مسجدالحرام و مسجد پیغمبر (ص)

۳- وقف در مساجد دیگر ولی اگر از یک در داخل شود و

از در دیگر خارج شود برای برداشتن چیزی برود

مانعی ندارد

۴- گذاشتن چیزی در مسجد

۵- خواندن سوره ی که سجده واجب دارد و آن چهار

سوره است (فصلت، سجده، نجم و علق)

آیت الله خامنه ای و آیت الله مکارم: فقط خواندن آیه

ای که سجده دارد را جایز نمی داند و نه تمام سوره

